Написав Любко Дереш
Неділя, 25 серпня 2013, 17:31

К.: Нора- Друк , 2013. – 240 с. – Читацький клуб

ISBN 978-617-688-018-9.

(Скачати в форматі doc)

АСУРА-ЛОКА, САТЕЛІТ ПІДЗЕМНОЇ ПЛАНЕТИ ПАТАЛА, 5108 РІК ВІД УКЛАДЕННЯ МИРУ З НАПІВБОГАМИ, СВІТЛА ПОЛОВИНА МІСЯЦЯ АШВІНА.

На віддаленій планеті Асура-лока, що повни-лася туманами і далекими криками пропащих душ, молодший науковий співробітник ка-федри маніпуляцій при Інституті гуманітарних дослід-жень і випробувань, демон, що звався Асура Ма-харадж, сидів, звісивши хвоста в безодню, й тяжко думав.

Безодень на його планеті вистачало. То була невелика обитель-сателіт, що оберталася довкола столичної планети найглибшої підземносвітньої системи Патала-лока. Вона дісталася Асурі Махараджу як спадок від батька, відомого астролога й математика, і невеликий палац, що прикрашав одноманітний космічний пейзаж Асура-локи, був чи не єдиним місцем, де можна було знайти прихисток від повзучих туманів самотності, які огортали маленьку планету.

Сьогодні його домівка манила посидіти наодинці, звісивши хвоста у провалля, й глибоко задуматись, дослухаючись до монотонного підвивання космічної пустелі, до ледь чутного голосу безодень, що шепотів устами проклятих пое-тів.

Хоч Асура Махарадж і був романтиком (іншої причини подібного місця проживання годі віднайти), сьогодні краєвиди, що були наче втіленням смиренної безнадії та високого відчаю, не гріли його серце. Ось уже кілька місяців усе, про що він думав, зводилось так чи інакше до того самого – він почувався чужим у цьому світі, і що далі він мешкав тут, то очевиднішою ставала його чужорідність цьому до болю в грудях рідному пейзажеві

занепаду.

Причиною тяжкої задуми, що тяглася вже кіль-ка місяців і проникла в кожен закуток його життя, стало наукове відкриття, зроблене, як і більшість великих наукових відкриттів, випадково. Це наукове відкриття звалось Даша [1], воно мешкало на одному з вищопланетних небесних островів, що на давніх демонських картах позначався як «Край, де росте ожина», а в сучасних джерелах вперто називався Землею.

Асура Махарадж був одним із тих рідкісних науковців, котрі визнавали, що наука не здатна закрити власних відкриттів, і з ними потрібно жити далі. Однак яким буде його подальше життя, коли внаслідок цього відкриття під питанням постало не одне чи два уявлення про світ, а одразу все древо світобачення, що вже здригалося під ударами сокири знання, пробудженого всередині?

Асура Махарадж тяжко зітхав, роздував ніздрі, його капюшон із королівських кобр, прикрашених коштовним камінням (що вказувало на значне суспільне становище молодого науковця), нерішуче тріпотів. Він перекладав аристократичне підборіддя з одного кулака на інший, однак відповідей на запитання, які охопили його, так і не було.

Знічев я, аби забавити розум, Асура дістав із капсули, прикрашеної перлами та перламутром, листа-блискавку від свого кузена, Чапаки Чхорті, не менш видного науковця, ніж він сам. Із кузеном вони працювали разом над секретним проек-том в Інституті. Чапака був повною протилежністю Асурі Махараджу – більше, ніж наука, його цікавили слава, жінки й успіх. Асура Махарадж не міг сказати, що це не стосувалось і його – за ним теж ходила слава гульвіси й бонвівана ще з академії, однак навіть демони дорослішають, і кожен іде своєю стежиною. Так чи інакше, вони з кузеном часто спілкувались у професійному плані, обидвоє працювали над західним регіоном планети Земля, у них обидвох була схожа спеціальність – вони займалися фальсифікацією ідей. Єдине, що їх різнило – це розуміння кінцевої мети їх роботи. Асура Махарадж був свято переконаний, що займається гуманістичною місією і несе вогонь просвіти відсталим районам Всесвіту, тоді як Чапака Чхорті, відомий своїм цинізмом, вбачав у роботі в Інституті здебільшого можливість знайомства з розкішними кралями на світських раутах. У кожному разі, посада науковця в столичному інституті, та ще й робота над засекреченим проектом, давали дуже непоганий соціаль-ний капітал, й однаковою мірою Асура Махарадж, і Чапака Чхорті знали, що входять до

привілейованого класу – тих, кому належить столиця й кому дозволяється практично все.

Подібна свобода була вкрай важливою для їх наукової роботи. Вона в буквальному сенсі роз-в□язувала їм руки, а крім рук – язики й (що голов-не!) уми. Саме вільні уми були потрібні керівництву Інституту, й за це вони прощали своїм підлеглим і шалені трати коштів, й епатажні вибрики в дорогих кабаре та ресторанах, не зважали на віль-нодумство й розпущеність їхніх язиків, гострих і швидких, як скорпіонячі жала.

Асура Махарадж не раз ловив себе на думці, що бути наґом – то, мабуть, чи не найбільше щастя у Всесвіті. Їх наука давно вже охопила межі космосу, і навряд чи для підземносвітніх науков-ців залишалася ще хоч якась таємниця у світобудові. Спираючись виключно на наукові дані, Асу-ра Махарадж щоразу приходив до цього втішного висновку – кращої альтернативи, аніж народитися з могутнім тілом змії в підземному царстві, де не відчувається плин часу, розкошувати найвищими насолодами, які тільки відомі живим істотам, у Всесвіті просто не існувало. Десь там, на так званих «вищих» планетах, існували темні племена напівбогів і святих мудреців – ці нещасні, торкаючись лише до малої краплини багатств, доступних на Паталі, гадали, що спізнали, в чому справжня розкіш життя, відтак плодили хиби, збиваючи з шляху істинного себе та інших, страждаючи від заздрощів до більш успішних, прогресивних і, нікуди правди діти, значно щасливіших мешканців підземель.

Асура Махарадж співчував напівбогам, співчував і землянам. Він щиро хотів, аби їм жилось краще. Однак, відколи він відкрив зірку на ім□я Даша, впевненість у тому, що він справді має що запропонувати варварам навзамін, сильно похитнулася.

Асура Махарадж, сповнений жалю за незрозумілим, відкрив інкрустовану капсулу з листом від кузена. Сьогодні увечері мала відбутися урочиста церемонія вручення статуеток «Золотий дракон» – найпрестижнішої нагороди за видатні наукові досягнення на Паталі. Збирався весь бомонд столиці, верхівка Патали поспішатиме сьогодні в Опалову обитель, аби дізнатися, які наукові відкриття і звершення за останній рік змінюватимуть їх життя у майбутньому. Асурі Махараджу всьоме поспіль випадала нагода бути ведучим цієї пишної церемонії, і він, чесно кажучи, уже трохи втомився від свого щорічного обов□яз-ку. Його інтерес до наукового і світського життя Бгоґаваті, столиці Патали, стрімко падав, і це тур-бувало Асуру Махараджа. «Ким я стаю? – думав він. – І що зі мною буде далі?»

«О достойний плекачу лози пізнання, дорогий брате, вклоняюся до твого могутнього хвоста, сповненого інтелектуальної відваги, – писав, як завжди, врочистим санскритом його кузен. – Як ти знаєш, наш проект із пошуком елементарних часток у коллайдері не потрапив цьогоріч у короткий список номінантів на «Золотого дракона». Однак смію запевнити тебе, що це – лише питання часу. Ще трохи, і міфічний бозон Гіґґса буде взято», – переконував його кузен, пам□ятаю-чи, вочевидь, як скептично оцінював Асура Махарадж цю вигадку з елементарними частками. – Однак, хочу сказати, що твоє дослідження емоційного випромінення землян зазнало серйозної критики на останніх слуханнях й визнане неперспективним, тож із прикрістю повідомляю, що й твоє починання було знято з висунення на сьогоднішню премію…»

У них давно існувало щось на зразок конкуренції, й Асура Махарадж добре розумів, що ці слова кузен написав не без вкладеної в них голочки. Їх відділення в Інституті займалося тим, що продукувало ідеї, здатні протистояти пропаганді напівбогів, які продовжували сіяти свої безплідні міфології в свідомості землян. Незважаючи на те, що офіційно впродовж останніх п□яти тисяч років між верхніми й нижніми світами було сотворено мир, Земля й надалі залишалася полем би-тви між ними. Правда, тепер замість бойових слонів і колісниць використовувались ідеї та образи, а все ж важко було сказати, котра з воєн була більш кривавою – та, що точилась на полі бою, чи та, що відбувалась на екранах, сторінках і моніторах. У будь-якому разі, Асура погоджувався, що все має свою ціну, і просвітництво теж, тож деякі речі йому доводилось просто толерувати, і, як казали його колеги із Землі, «share» [2] .

Їх тримали в Інституті як особливу породу інтелектуалів – достатньо нахабних, аби пород-жувати справді божевільні ідеї, достатньо геніальних, аби в їхні ідеї могли повірити мільйони. Мільйони землян чекали на нові відкриття. Саме там, на Паталі, а не на Землі, вершилась так звана наука.

Культурна політика нижніх світів була про-стою, чистою і благородною – витіснити міфіч ну заразу з умів землян, повернути їм сяйво розуму,
раціональність і здоровий глузд. Врешті, відкрити їх до поступу цивілізації і прищепити їм піднесені цінності розвинутих демонічних планет.

Те, що втілювалося в життя за допомогою тисяч і тисяч агентів, те, що розбивалося на сотні підпроектів, над якими працювали численні інститути Патали, починалося як захоплююча гра в колі наґів-інтелектуалів. Існували цілі змагання всередині їх Інституту – за найсміливішу ідею, здатну перевернути уявлення землян про світопорядок і, таким чином, вихопити ідеологічне лідерство у напівбогів, повернувши ру-пор оракула у свої

руки. Маркша, Хройда, Дар
-
в
і
на
– приклади старшого покоління були сильними й переконливими, але молодим завжди хотілось ся-гнути далі, сягнути неможливого.

«Також мушу зробити тобі зауваження, любий кузене, – писав у листі Чапака. – Наші старші колеги невдоволені з твоєї відсутності на слуханнях. Знову була гостра дискусія довкола малої ефективності непрямої політики по відношенню до землян, і більшість наших колег на закритому голосуванні проголосували за початок Жнив уже в найближчі дні. Рішення комітету було скероване до Шефа, і якщо Шеф затвердить план комітету, інвазія розпочнеться упродовж семидесяти двох годин. Тобі варто докласти всіх зусиль, аби завоювати милість професора Пільца й очолити один з аналітичних центрів, відповідальних за інвазію. Проґавити таку нагоду – поставити на своїй кар єрі хрест на найближчі кілька тисяч років».

Асура Махарадж відчув, що більше не має сил займатися цією так званою наукою. Жнива були останнім, радикальним кроком допомоги наґів землянам. Від дистанційного, опосередкованого управління Землею через науку та медіа вони готувались перейти до прямого керування процесами і побудови більш ефективного суспільства. На Землі гостро постали декілька запитань, серед яких головним було перенаселення. З нього випливали й екологічні труднощі, й політичні, й продовольчі. Що ж, деякі маніпуляції лікаря болючі, зате ведуть до зцілення. Вони збиралися врегулювати чисельність населення до одного мільярда і далі уже плавно впроваджувати нові, більш ефективні культурні й економічні моделі, котрі не переобтяжували б екологію та суспільство. Правда, на цей доволі радикальний крок потрібно було отримати дозвіл Верховного або, як його називали в Інституті, Шефа, та, ходили чутки, що він у цих питаннях легко йшов на будь-які поступки.

Жнива обговорювалися в Інституті вже давно. Власне, вони у будь-якому випадку мали б стати вінцем їхньої взаємодії з землянами. Працював на Жнива й Асура. Це через них він жалив себе докорами сумління з приводу того, чи правильно чинить, віддаючи свою молодість на порятунок людства. У якийсь момент Асура відчув, що втратив ясні орієнтири науковця, які в нього були на початку кар єри, і заплутався в багатоголоссі поглядів і філософій, що панували на Паталі. Шукаючи відповіді на сокровенні запитання життя, він став потай вивчати заборонені трактати, частково пронесені контрабандою з Землі, частково – з інших небесних островів. Мильний комітет уважно відстежував усіх порушників заборони на подібну літературу на Паталі – вважалося, що то була таємна

зброя напівбогів, яка засилається сюди з метою ідеологічної диверсії. Асура вже звикся з роллю зрадника батьківщини і ставився до свого становища з добрячою іронією. Їм, молодим та успішним, прощалося й те, за що інших відсилали на вторинну переробку.

За користування забороненою літературою довелося заплатити свою ціну – не дарма ж вона була забороненою. Книги подіяли – вони стали змінювати його свідомість, розхитували уявлення, вибивали ґрунт під ногами. Він почав сумніватися – а що, коли існує інша, більш висока дійсність,
ніж та, до якої він звик? Що, коли існує якесь вище призначення, відмінне від проводження часу в лазнях із кралями? Що, коли існує певний розумний замисел там, де він звик вбачати лише збіг обставин?

Що, коли він відкрив Дашу невипадково?

Він боявся таких думок і водночас радів їм. Видавалося, ніби він справді стає кимось іншим – таким Асурою Махараджем, якого він ще не знав. Так діяло випромінення, яке йшло з Даші, і байдуже, що вчена рада Інституту проігнорувала його дослідження. Дашине випромінення змінювало його, а водночас і розхитувало ту тверду основу, яку, він був певний, мав у цьому житті.

Втомившись від запитань, котрі наче водили його по зачарованому колу, Асура Махарадж наважився податися до свого дядька, Аді Гада Пандита [3] , і розпитати його, що той думає про всі ці речі.

***

[1] Даша (*санскр.*) – десять.

[2] Поділяти (*англ.*).

[3] Пандит (*санскр.*) – вчений